



Tradice zemědělství v Oprostovicích



MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Oprostovice 2015

Vážení občané,

jistě všichni dobře víme, že zemědělství patří už od pradávna k životu lidí na vesnici. Jak se postupně měnil styl života obyvatel na dědinách, tak se postupně vyvíjela práce našich dědů a otců sedláků, kteří se živili obhospodařováním polí okolo svých domů a vesnic a chovem dobytka a dalších hospodářských zvířat. Všichni velmi dobře víme, že práce v zemědělství byla fyzicky náročná jak pro lidi, tak i pro zvířata, zvláště pro koně, kteří prováděli polní práce, tj. orbu, přípravu půdy, setí a svoz zemědělské produkce. Postupem času se do rostlinné výroby dostávala řada strojů a živočišná výroba se modernizovala pomocí stájové mechanizace.

Vzhledem k tomu, že mnoho mladých lidí po druhé světové válce odešlo z vesnic do měst pracovat do továren, což se projevilo na vesnici značným úbytkem lidí, tak si rolníci začali navzájem vypomáhat, ale tyto výpomoci moc neřešily zvláště sezónní práce, a tak se postupně různými způsoby začala zakládat zemědělská družstva, která byla vybavována moderními traktory a kvalitnější sklizňovou technikou a spolehlivější stájovou mechanizací.

Také v Oprostovicích se po několika pokusech podařilo založit zemědělské družstvo, které dobře hospodařilo až do roku 1972, kdy se sloučilo se sousedním družstvem v Bezuchově a v roce 1975 se konala slučovací schůze s družstvem v Dřevohosticích. S ohledem na tuto takřka šedesátiletou tradici družstevní práce jsme se rozhodli uspořádat v naší obci spolu s příznivci menší výstavu historických traktorů a strojů, které se po desetiletí používaly v zemědělských družstvech. Dříve se převážně používaly české traktory Zetor, které postupně byly doplňovány traktory z okolních států. Rovněž tak byla nakupována i závěsná zařízení na tyto traktory. Pro srovnání jsou zde vystavovány i exponáty ze současné doby, které se používají v zemědělském podnikání. Doufám, že i v budoucnu bude zemědělství v naší republice velmi uznávaným výrobním odvětvím, které bude dodávat kvalitní potraviny a svým působením bude udržovat krajinu okolo našich vesnic a měst.

Karel Dudík, starosta obce Oprostovice



Zemědělství je prostředkem obživy lidí ve střední Evropě přibližně 7 500 let. Samotný přechod od lovu a sběračství k pěstování plodin a chovu zvířat je revolučním. V dalším vývoji docházelo k zlepšování pracovních postupů, k vynálezům pracovních prostředků, zušlechťování pěstovaných rostlin a plemen chovaných zvířat. Zemědělství jako odvětví materiální výroby má významné místo ve společenství lidí, představuje důležitou hodnotu v existenci národa. Práce zemědělců je třeba si vážit.

Obec Oprostovice leží na úpatí Hostýnských vrchů asi 16 km východně od Přerova. Malá vesnice s tradiční zemědělskou zástavbou je vzdálena 7 km od Dřevohostic, leží v nadmořské výšce 300 m a její katastr zabírá plochu 266 ha. Téměř celá obec je umístěna ve svahu, převýšení mezi horním a dolním okrajem činí přibližně 60 m. Svažitosť terénu nabízí neopakovatelné výhledy na Hostýnské a Vizovické vrchy. Většinu katastrálního území obce tvoří zemědělská půda. Zastavěné území obce tvoří z velké části zahrady. Lesy se vyskytují minimálně, a to v malých ostrůvcích severním směrem od obce. V jednom z nich je vybudována malá vodní nádrž. Krajina je intenzivně zemědělsky využívána, je zde patrný úbytek trvalé krajinné zeleně díky scelování a dlouhodobým působením zemědělské velkovýroby.

První historickou zprávou o Oprostovicích je zápis v Zemských deskách olomouckých, k nimž majetkově patřili zemanští držitelé. Roku 1348 zajistil Jezdoň z Oprostovic své tchyni paní Ofce z Oprostovic 50 hřiven grošů, které jí náležely podle věnného práva. Během staletí se tu střídaly zemanské rody, největšího rozkvětu dosáhly v patnáctém století, které ale bylo zároveň i koncem slávy oprostovických vladyků. Podle nejstarších olomouckých berňových registrech (výkazy výběřčích, kolik vybrali peněz) z roku 1516 lidé v Oprostovicích, Tučíně, Pavlovicích a Prusínkách neplatili, protože byli poddaní výběřčího daní rytíře Václava Pavlovského. Dvůr Mikuláše Maška v Oprostovicích dával 1 zl. 4 gr.



Letecký pohled na Oprostovice, v pravém horním rohu budovy bývalého areálu JZD

Nejstarší údaje hospodářské povahy o Oprostovicích jsou obsaženy v urbáři, který byl sepsán v letech 1599–1602. Z Oprostovic byli povinni robotovat ve dvoře ve Lhotě, celkem deset sedláků s koňmi, pět podsedníků, jeden grunt byl pustý. Dávali plat z luk o sv. Martině ve výši 10 zl., plat z rolí a luk o středopostí 7 zl. 24,5 gr. Poddaní byli povinni třikrát do roka orat, půllánici při dvoře ve Lhotě po deseti záhonech, a jestliže by jeli k pavlovickému dvoru, tehdy po devíti záhonech, a každý záhon měl mít dvanáct brázd. Půllánici i zahradníci byli povinni vytrhat záhon konopí, usušit a shrabat louku nazvanou Zahradiska a vozit seno i otavu. Rovněž sekli, sušili, hrabali a svázeli do pavlovického dvora seno i otavu ze druhé louky nazvané V dubin. Museli z panského předu napříst po dvou loktech. Byli také povinni místo povozů a jiných některých robot každý z nich, kdo měli koně, vyvézt po 15 vozech hnoje a zahradníci jim pomáhali nakládat. Též byli povinni dát při žních denně na ryž dva žence, též na pšenici dva. Vše, co nažnuli, byli povinni složit do mandelů a odvézt do panských stodol u kteréhokoliv dvora.

V blíže neurčené době před rokem 1646 bylo jedenáct obcí z původního dřevohostického panství prodáno Janu Rotalovi z Napajedel, který pocházel ze štýrského panského rodu, a připojeny k panství Bystřice pod Hostýnem, kde zůstaly až do zrušení patrimoniální správy v roce 1850.



Zobrazení zemědělských prací v průběhu roku, rukopis z r. 818



Vyobrazení chovu dobytka v knize J. A. Komenského, *Orbis sensualium pictus*, Norimberk 1659



Orání, setí a vláčení z knihy
G. Mayera, vydané v Norimberku 1730

zela v Bezuchově. Podle konskripčních sumářů z roku 1843 tu žilo 89 mužů a 90 žen, dohromady 179 osob ve 30 domech se 46 byty. Z nich se zabývalo 44 rodin zemědělstvím, dvě rodiny řemeslem. Obvyklá strava sestávala z mléka a moučných jídel, luštěnin a hlíz, dvakrát v týdnu bylo masité jídlo a výjimečně se jedlo také různé pečivo z mouky, pilo pivo a pálenka. Větší hospodářství měla jednoho pacholka a jednoho pohůnka a děvečku.



Pečeť obce Oprostovice

Podle Lánového rejstříku z roku 1675 žilo ve vsi 16 usedlíků, z toho 14 starých, jeden nový a stála tu jedna nová poustka. Roku 1747 byla založena zákupní rychta. Podle příznání vrchnosti z roku 1750 zde bylo deset sedláků a šest podsedků. Dle Schwoyovy topografie zde žilo k roku 1791 celkem 33 rodin v 29 domech, dohromady 173 osob.

Vceňovací operát z roku 1844, který se pořizoval pro potřeby stabilního katastru, obsahuje velmi zajímavé informace o poměrech v Oprostovicích. Autor popisu uvedl, že Oprostovice se nacházejí na Záhoří v krajině různým způsobem zvládnuté, na dosti výrazně vyvýšenině tvořící rozhraní mezi lipnickým a bystrickým berním okresem. Plocha katastru obnášela 460 jiter 1273 sáhů. Bylo zde dosti ostré klima. Vesnice sama ležela uzavřena na jižním svahu údolí, obklopena zahradami, k jihu a východu se rozkládala různě svažitá pole, k severovýchodu strmé vyvýšeniny, na nichž se rozkládala částečně pole, většinou ale pastviny a lesy. K nejbližšímu pozemku na katastru to bylo čtvrt hodiny cesty.

Okresní vrchností bylo panství Bystrice, přířařeny byly do Soběchlebska a škola se nacházela v Bezuchově.

Dobytěk podle konskripce v roce 1843 a na základě komisionální prohlídky po domech

| | | |
|-----------|----|----|
| koně | 54 | 59 |
| krávy | 44 | 38 |
| dobytčata | - | 24 |
| ovce | 71 | 70 |
| prasata | - | 47 |
| husy | - | 40 |

Drůbež se chovala v malém množství pro vlastní potřebu. Koně díky pilnému připouštění byli dobrého chovu, ostatní dobytek bez výjimky patřil k obyčejným plemenům. V létě se vyháněl na pastvu na jetelinu a zelenou trávu. V zimě dostávali koně jetel, vikev, seno, trochu ovsa a řezanky. Rohatý dobytek a ovce dostávaly slámu s trochou sena. Prasata se krmila brambory a nápoji se šrotem.

Využití spočívalo u koní v používání v zemědělství a prodeji hříbat, krávy dávaly denně mléko, ovce vedle mléka poskytovaly prodejnou vlnu, prasata byla na maso a sádlo. Obecně se domácí zvířata chovala pro vlastní potřebu, zvířecí exkrementy se využívaly v zemědělství. Větší hospodářství chovalo pět koní s hříbaty, tři krávy, dvě dobytčata, tři prasata, šest ovcí.

Z východu od Soběchleb na západ do obce Žákovice přitékal potok Hadovec a do něj vtékal ze severovýchodu jdoucí potok Červenica, který se zde nazýval Obloučky. Pak se obracel na jihovýchod a tam přecházel na katastr Bezuchova. Také v samotném údolí pramenil bezejmenný potůček, který se ještě ve vsi spojoval s Hadovcem. Žádný z těchto potoků se nevyužíval, ale škodil loukám, protože voda často splavovala posekanou trávu.

Katastr protínaly pouze obecní spojovací cesty a mnohé polní cesty, které byly ve špatném stavu a které udržovala obec. K prodeji přebytku obilí sloužil pondělní trh v Lipníku. Obdělávané pozemky měly rozlohu 444 jiter 392 sáhů, nevyužitá pozemky 2 jitra 1158 sáhů, nevyužitelné pozemky 13 jiter 1323 sáhů. Navzájem se k sobě měly nevyužitá k obdělávaným v poměru 1 : 148, nevyužitelná k obdělávaným v poměru 1 : 32, nevyužitá k nevyužitelným v poměru 1 : 4 2/3.

Na polích se pěstovala pšenice, žito, ječmen, oves, hrách, brambory, jetel a vikvová



Josef Kocián s vnučkou
Jarmilou Pospíšilovou, 1946



Výmlat



Práce na poli v Oprostovicích
před založením JZD



Práce na poli s koňským povozem



Sušení sena



Dvůr v JZD

a srpy, vidle na seno a na hnůj, hrábě, motyky, rýče a lopaty, skoby a cepy. Jarní práce začínaly v polovině dubna, podzimní práce uprostřed září, žně na začátku srpna, seno-seč na konci června. Pěstovala se kvalitní pšenice, ale ostatní obilniny měly jen průměrnou kvalitu a byly žádány jak v obci, tak na trhu. Krmivo z luk a pastvin bylo zde ceněno nejen vzhledem ke kvalitě, nýbrž ještě více kvůli potřebnosti. Dobrá kvalita modřínů a dubů měla za následek neustále zvětšování jejich vysazování, a přesto nestačily zdejší

píce, výjimečně konopí, lněné semínko, čočka a zelí, a tyto bylo pro vlastní potřebu. Louky poskytovaly smíšené seno a otavu, v zahradách se většinou sklízely švestky, také ušlechtlejší jablka a hrušky. Na pastvinách rostly sladké trávy a porostliny sestávaly z buků, dubů, bříz a osik.

Z delší časové perspektivy bylo možné pozorovat nárůst produkce všech plodin, zvláště ale brambor a jetele, protože byl vzděláván velký díl pastvin a na polích se vyséval jetel. Kladl se důraz na dobré zpracování pozemků, dobře se hnojily, častěji se oralo, plužilo a pole se opatrovala svodnicemi, hroudy rozbíjely. Také louky se každoročně čistily, zahrady pilně dosazovaly. Kořeny se vykopávaly, pastviny a porostliny byly ale ponechány přírodě.

Na překážku ještě většímu rozvoji zemědělství stál feudální systém, malá rozloha luk a z větší části vazná hlína, protože v mokřích letech i při mimořádné péči osev vymrzl a kvůli nedostatku krmiva musel být dobytek prodáván, což způsobovalo velké potíže při produkci hnojiva. Pole měla rozsah 306 jiter 274 sáhů, louky 21 jiter 1188 sáhů, zahrady 9 jiter 377 sáhů, pastviny 78 jiter 1576 sáhů, porostliny 28 jiter 177 sáhů. Z toho bylo vidět úbytek krmení, čemuž se snažila obec napomáhat výrobou umělého krmení. Pracovní síla lidí a zvířat byla vzhledem k velikosti hospodářství úplně dostačující a mohla být použita dílem mimo obec.

V zemědělství se používaly obyčejné pluhy, brány s těžkými hroty, káry a vozy, kosy

potřebě. Kvalita zdejšího ovoce byla dostačující, nehledě k málo šlechtěným jablkům a hruškám. Sloužily k občerstvení a dražší se prodávaly. Nad vlastní potřebu se pěstovala pšenice a ječmen, málo žito a oves.

Pozemkové vlastnictví bylo možné rozdělit na a) dominikální pozemky, b) rustikální pozemky, c) na dominikální svobodné pozemky. Poddané bylo možné podle velikosti pozemkového vlastnictví rozdělit na 10 půllánků s 24 až 32 jitry, 6 čtvrtlánků se 7 až 8 jitry, 14 domkářů s malými zahrádkami. Pozemkovou vrchností bylo panství Bystřice, desátkovou vrchností byla farnost Soběchleby.

Zdejší obytné domy byly přízemní, dosti prostorné a z nepálených cihel, hospodářské budovy se stavěly ze dřeva, byly kryty slámou. Žádný dům nebyl pojištěn. Pracoval zde jeden větrný mlýn s jedním složením.

Rok 1848 je významným historickým mezníkem. Pro obyvatele habsburské monarchie znamenal zejména odstranění roboty a zrušení poddanství a s tím došlo ke vzniku samosprávných orgánů obce, a to poprvé volbou v roce 1850. Důležitou akcí, která měla hospodářský význam pro obec, bylo scelování. Zahájila je porada 28. května 1905, na níž byli pro zjednání půjčky a podepsání dlužní listiny zvoleni Jan Odložilík za sedláky, František Solař za podsedníky, Josef Tichák za domkáře. V roce 1906 bylo provedeno úplné scelování pozemků nákladem 21 780 korun 62 haléřů za starostování Františka Zavadila. Oprostovice byly první obcí v holešovském politickém okrese a na Záhoří vůbec.

V roce 1911 přišlo důležité nařízení týkající se vydržování, ošetřování a nakupování obecního býka. Doposud se vydržoval „pořádkou“, tj. dům od domu, ale komise pro chov dobytka nařídila, že musí být vydržován dle nařízení, nebo vydržování musí být pronajato na dobu nejméně tří let. Bylo rozhodnuto vzít chov do vlastní režie a za tím účelem se stavěla pastuška, býčince a nemocnice.

V první polovině 20. let 20. století byly z hlediska hospodářského významné dvě události. V rámci pozemkové reformy dostala obec příděl půdy od velkostatku Vidláč,



Sklizeň řepy po vzniku místního JZD, asi 1957



Členové družstva, asi 1957



Plemenný býk v JZD



Traktoristé z JZD



Řepná kampaň, asi 1968

**Jednotné zemědělské družstvo
OPROSTOVICE**
okr. Přerov

vepřového masa 460 kg, hovězího 640 kg, 4 765 l mléka, 2 059 kusů vajec, sena a slámy 110 kg.

Rada Okresního národního výboru v Přerově schválila 24. října 1952 jmenování přípravného výboru Jednotného zemědělského družstva v Oprostovicích. Následně bylo družstvo 16. září 1952 ustaveno na veřejné schůzi, dne 22. října 1952 bylo doporučeno ke schválení plénem okresního výboru KSČ. Předsedou se stal Jaroslav Štěpáník, místopředsedou Jaroslav Štěpán, členy byli Josef Dohnal, Josef Pospíšil, Emil Zavadil, Filip Štěpán, Josef Kocián. ONV Přerov schválil ustavení JZD 5. prosince 1952. Členský podíl

patřícího v té době Rajmundu Kokorovi, továrníku v Přerově. Zprávy o špatném finančním stavu Vacova cukrovarnického koncernu vyvolaly bouři nevole proti členům správní rady dřevohostického cukrovaru, který měl údajně ztrátu 6 000 000 Kč.

Ve 30. letech 20. století žilo ve vsi podle rozdělení půdy 34 rolníků, 19 chalupníků, 12 domkářů a 37 bezzemků.

Po druhé světové válce byl vyhlášen na léta 1947–1948 Dvouletý hospodářský plán (neboli dvouletka), který měl vést k obnově a rekonstrukci Československa. Bylo cítit zvýšené úsilí občanů, kteří zakoupili mlátičí soupravy a jiné hospodářské stroje, bylo založeno strojní družstvo s jedenácti členy. Mimo tři usedlosti byly všude mlátičí garnitury se samovazy a lisy, sedm samovazačů na obilí a jeden traktor.

Od 1. ledna 1949 vešel do života první pětiletý plán, který platil do roku 1953. V roce 1949 proběhl výkup hospodářských strojů, mlátičky odevzdali Filip Jančík, Antonín Solař, Josef Pospíšil, E. Zavadil, Jaroslav Štěpán, Břetislav Králík. V rámci druhé pozemkové reformy byly přiděleny obci pozemky z Lhotska ve výměře 4 ha, a to Bohumilu Tichákovvi, Josefu Masnému, Stanislavu Simerskému a Josefu Dohnalovi.

Před kolektivizací plnil samostatně hospodařící rolník dodávkové úkoly, např. v případě středního zemědělce s 9–10 ha to bylo celkem asi 3 820 kg zrnin, 1950 kg brambor,

obnášel 200 Kčs. Již ale po roce došlo k rozchodu družstevníků, takže ONV Přerov reagoval 28. dubna 1954 na přípis MNV Oprostovice z 30. března 1954 ohledně likvidace JZD.

V neděli 2. května 1953 ve čtyři hodiny sjel blesk a uhodil do stodoly Filipa Jančíka, ve které bylo uskladněno mnoho slámy, která se vzňala, a celá budova shořela. O čtyři měsíce později rada MNV přijala usnesení ohledně označení Filipa Jančíka vesnickým boháčem. Svým pracovním nasazením se snažil zdolat veškeré úkoly na něj kladené. Díky požáru, který zničil hospodářské budovy, přišel o peníze a také po měnové reformě se mu nedostalo finančních prostředků na opravu těchto budov. Členové rady rozhodli, že z uvedených důvodů jej nelze považovat za vesnického boháče, i když v té době vlastnil větší množství polností.

Během nového výkupu hospodářských strojů, elektrických motorů nad 10 koní a samovazů byly odebrány mlátičky Filipa Jančíka, Josefa Pospíšila, Jaroslava Štěpána a Břetislava Králíka, motor Josefa Masného, Filipa Jančíka, Jaroslava Štěpána, samovazy Filipa Štěpána, Jar. Dudíka, Josefa Badury, Josefa Pospíšila, traktor strojního družstva. Dne 11. srpna 1956 odvezla strojně traktorová stanice mlátící soupravu od Antonína Solaře.

Velcí rolníci, kteří začali trpět nedostatkem pracovních sil, nemohli plnit dané úkoly a začali uvažovat o sdruženém hospodaření. V Oprostovicích přesvědčovali zástupci ONV po dobu šesti týdnů rolníky, z nichž polovina založila 1. dubna 1957 jednotné zemědělské družstvo III. typu. Družstevníkům byla odpuštěna zemědělská daň za 1. čtvrtletí. Do 1. května 1957 byla tím způsobem založena další družstva v Podolí, Tučíně, Líšné, Čechách, Beňově a Radslavicích.

Prvním předsedou se stal Josef Dohnal, agronomem Jaroslav Štěpánek, zootechnikem Filip Štěpán. Družstvo čítalo s rodinnými příslušníky 72 členů a obhospodařovalo 264 ha zemědělské půdy. Dobytek byl při založení ustájen na 13 místech po staveních, rovněž



Nákladní automobil PRAGA S5F - Super



Traktoristé



Členové družstva při práci



Žně



Schůze JZD Oprostovice



Ženy při kontrole selat ve vepříně
v Oprostovicích, asi 1980

i prasata. Ve stavu bylo 16 párů koní, 1 dvouletka, 3 ročáci, pak se stav koní zmenšoval. Značnou pozornost věnovalo vedení především zajišťování mechanizace a investiční výstavbě. Již v prvním roce hospodaření byl zakoupen traktor a nákladní auto.

V roce 1958 byla kvůli zachování kontrolované plemenné prasnice postavena na zahradě u Páterů odchovna pro aukční prasata a prasnice. Tyto stavby byly postaveny prozatímně, protože plemenářská správa kladla požadavky na udržení tohoto plemenného materiálu. Také byly v tom roce postaveny tři drůbežárny.

Průběh zemědělských prací lze přiblížit následujícím způsobem. Dne 4. dubna 1958 začalo jarní setí a vleklo se do konce měsíce. Obilí i píce přechaly pod březnovým sněhem zimu dobře, zaorávek nebylo. Dne 9. května vyřadkovaly první řepy, 10. května byly dosety ještě poslední řepy, oteplilo se a ukázali se chrousti, kteří byli celostátně postříkani ničení z letadel. Od té doby byli viděni v minimálním množství. Celý květen byl suchý a poměrně teplý, až 30 ° C ve dne. Ječmeny málo odnožily, rži a žita zůstaly krátké. Trávy byly sečeny ke konci května a byly usušeny za pěkného počasí. Červen byl začátkem deštivý, řepy byly hodně zarostlé a byly přetrhávány až do 20. června. Bylo hodně ohnice a pcháčí. Slunovratné deště byly vydatné - až 150 mm, teprve po 5. červenci nastalo vyjasnění, byla rychle dokončena okopávka brambor, řepy zůstalo mnoho neobděláno. Plečkování strojní traktorovou stanicí neuspokojilo. Žně nastaly 19. července. Počasí o žních bylo špatné, přeprchavé. V prvním

týdnu srpna spadlo přes 100 mm a v druhém týdnu 45 mm srážek. Ječmen se sekl i ručně. Domláčeno bylo až po 10. září. Druhý a třetí týden v září byl suchý, otavy šly suché do kopek, na svážení přeprchávalo. Brambory byly vyorávány za sucha až po deštích v říjnu. V říjnu bylo teplo a slunečno, 15. října hřmělo a blýskalo se, přišly

kroupy s deštěm, práce v řepě vázla. Listopad byl proti říjnu teplý a suchý, první mráz byl 29. listopadu, první sníh 30. listopadu.

Zbytek soukromě hospodařících zemědělců se přesvědčil o dobrém hospodaření JZD a všichni požádali o přijetí. V následujícím roce začalo JZD prosperovat, což se projevilo i srovnáním výnosů. Protože si družstvo vedlo špatně v pícninách, zavedlo hnojení vápněním a kalováním.

| | | |
|----------|-----------|-----------|
| Výnosy | 1958 | 1959 |
| Obilí | 765 q | 900 q |
| Cukrovka | 8000 q | 10170 q |
| Brambory | 420 q | 495 q |
| Mléko | 90 000 l | 93 000 l |
| Vejce | 21 000 ks | 75 000 ks |
| Maso | 308 q | 401 q |



Chov prasat

Dne 6. srpna 1959 se usneslo představenstvo JZD a rada MNV o stavbě kravína pro 80 dojnic, který začali v říjnu stavět dělníci maďarské národnosti. V následujícím roce se začalo s výstavbou vepřína pro 200 kusů prasat. V únoru 1961 se do kravína ustajovaly dojnice. Tato stavba velmi pomohla při



Teletník v Oprostovicích ↓



↑ Vepřín v Oprostovicích





Objekty JZD

zvýšení živočišné výroby, poněvadž v tak velkém roztráštěném ustájení nebylo možno docílovat dobrých výsledků. V mnohých stájích nebylo připraveno na krmivo, a proto i když opatrovníci dobytka měli snahu po zlepšení užitkovosti, nebylo možno toho docílit. V roce 1963 byla postavena ocelokolna na stroje a o dva roky později salaš pro mladý hovězí dobytek a mostní váha a dílna, adaptací ze stodoly vznikly garáže pro traktory.

V roce 1962 byla zavedena bezplatná lékařská péče pro všechny družstevníky a jejich rodinné příslušníky. O rok později dosáhlo JZD největších výnosů v obilovinách - až 42 q po ha, 45 q ve směskách - bob s ozimou pšenicí. Družstvo obdrželo vyznamenání od ministerstva zemědělství jako nejlepší pěstitel cukrovky, v průměru 410 q na 1 ha. Diplom ve tvaru homole cukru byl předán předsedovi družstva Josefu Dohnalovi přímo ministrem zemědělství v Praze. Vysoká byla též užitkovost v dojivosti krav. Tento rozkvět družstva měl za následek navýšení jednotky na úroveň 24 Kčs. Téměř 90 % usedlostí vlastnilo televizor, ledničky, začala se opravovat obytná stavení. Nastala i výstavba v JZD.

Od roku 1964 se začalo s chemizací u veškerých plodin (hubení škůdců), čímž bylo dosaženo velmi dobrých výnosů: 42 q pšenice, 32 q ječmene, v průměru celkově obiloviny 28 q. Zatímco v roce 1958 byly následující dodávky - obilí 765 q, cukrovka 8000 q, brambory 420 q, mléko 90 000 l, vejce 61 000 ks, maso 308 q, v roce 1965 již obilí 1450 q, cukrovka 13 000 q, brambory 700 q, mléko 185 000 l, vejce 90 000 ks, maso 602 q.

V roce 1966 mělo JZD 53 členů. V začátcích družstva se pracovalo se 16 páry koní, dále tu byla jedna dvouletka a tři ročáci. Pak se postupně stav koní zmenšoval a nahrazovaly je traktory, takže v roce 1966 mělo družstvo osm traktorů, včetně pásových, a jen čtyři páry koní.

V představenstvu JZD působili po volbách v roce 1967 Josef Dohnal, předseda, Filip Štěpán, zootechnik, Emil Zavadil, agronom, Anna Hubková, účetní, Inocenc Kovářik, skladník, Jindřiška Kociánová, pokladní. V lednu 1969 na výroční schůzi JZD rezignoval předseda Josef Dohnal, místo něj nastoupil Filip Jančík, za nějž byla dokončena stavba porodny prasat. V druhé polovině března 1971 se vzdal funkce předsedy JZD Filip Jančík, zastoupil jej Emil Zavadil. Již ale 22. listopadu 1972 se konala slučovací schůze JZD Oprostovice a Bezuchov, 14. prosince bylo dohodnuto sloučení. Předsedou nového JZD Bezuchov-Oprostovice se stal František Houžva, celek pracoval na rozloze 500 ha a měl 137 členů.

Proces vytváření velkého zemědělského celku byl završen v roce 1975, kdy se konala 4. května slučovací schůze JZD Přátelství v Dřevohosticích a JZD Bezuchov-Oprostovice v dřevohostické sokolovně. Vznikl nový subjekt s názvem JZD 30. výročí osvobození se

sídlem v Dřevohosticích. Výměra zemědělské půdy nového celku se zvýšila na 2 551 ha, z toho 2 462 ha orné půdy, počet členů dosáhl 729 včetně důchodců. Utvořením nového zemědělského celku byly vytvořeny předpoklady k ekonomickému hospodaření, k uplatňování nových technologií, k využívání moderní mechanizace, k specializaci výroby a rozvoji péče o členy družstva v oblasti sociální, zdravotní a kulturní.

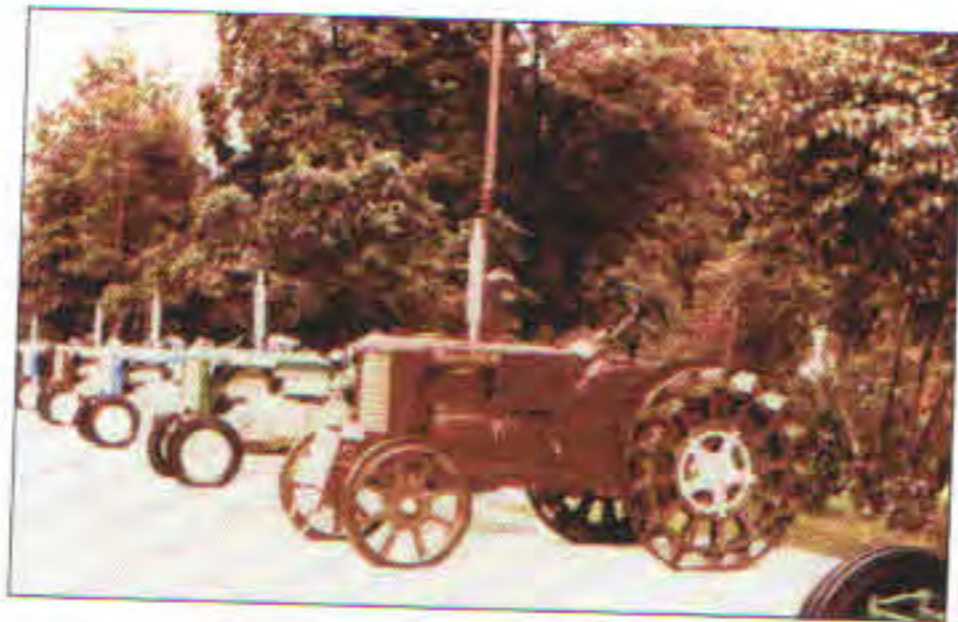
Od sloučení byla polní výroba v katastrálním území Oprostovice řízena a organizována z centra v Dřevohosticích. Zemědělské družstvo Dřevohostice v roce 1975 převzalo do majetku zemědělské objekty na severním okraji obce Oprostovice. V tu dobu se jednalo o objekt kravína, tři malé silážní jámy, kolnu s posklizňovou linkou a další dva objekty pro odchov skotu a prasat, v neposlední řadě ještě pak objekt vážního domku s mostní váhou. Zemědělské družstvo přestalo ihned využívat posklizňovou linku a dvě malé silážní jámy. Ostatní objekty byly postupem času upravovány a rekonstruovány s ohledem na nové modernější technologie pro chov skotu a prasat.

Na začátku 90. let minulého století byla část objektu kravína zapadajícího do hospodářského dvora zemědělské usedlosti čp. 19 vrácena původnímu majiteli a zbývající část kravína byla opuštěna. V 90. letech byly zbývající zemědělské usedlosti postupně upraveny, zrekonstruovány na chov prasat, areál byl oplocen a zaveden rozmnožovací chov prasat, tj. produkce prasniček pro užitkový chov prasat v ZD Dřevohostice. Na farmě bylo zaměstnáno pět osob. Ztrátovost výroby prasat vedla v roce 2006 k utlumení produkce na farmě družstva v Oprostovicích a opuštění celého areálu.

Následně Zemědělské družstvo Dřevohostice odprodalo objekt vážního domku s mostní váhou obci Oprostovice. V roce 2008 byly všechny nevyužívané objekty na farmě v Oprostovicích prodány k soukromému podnikání.

Dne 6. března 1992 byl do živnostenského rejstříku zapsán soukromě hospodařící rolník Filip Jančík, který hospodaří i v současnosti. Naprostá většina obyvatel obce ale tradiční způsob obživy opustila a našla si práci v jiných oborech lidské činnosti.





Traktor Zetor 25A s kovovými koly



Traktor Zetor 25 s gumovými koly



Pásový traktor Zetor 35 P



Traktor Zetor Super



Traktor ZETOR 35 Super



Traktor ZETOR 50 Super



Pásový traktor dt-75



Sečení zeleného krmení, 70. léta 20. stol.



Traktor ZETOR 50 Super



Pásový traktor při vláčení, 70. léta 20. stol.



Traktor Zetor 3011



Kombajn při sklizni obilí, 70. léta 20. stol.



Traktory při sklizni cukrovky, 70. léta 20. stol.





MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Tradice zemědělství v Oprostovicích
Zpracoval Jiří Lapáček.
Vydala obec Oprostovice v roce 2015.
Vytiskl Euro-Print Přerov, s.r.o.